

Nr 1177

av herr Hermansson m. fl.
om en ny försvarsordning.

Vänsterpartiet kommunisterna verkar för nationell oavhängighet och jämställdhet mellan nationerna. Grunden för den svenska utrikespolitiken skall vara alliansfrihet.

Sveriges nationella oberoende hotas i dag främst på det ekonomiska och politiska planet: utländska företag tillväxer sig allt större makt över svenskt näringsliv, landets ekonomi är hårt uppbyggd till de imperialistiska staterna med USA i spetsen, starka krafter verkar fortfarande för ett uppgående i EG (EEC).

Vänsterpartiet kommunisterna verkar för ett socialistiskt samhälle. Omdaning av Sverige till ett socialistiskt samhälle – eller förutsättningarna för att i andra sammanhang föra en politik i överensstämmelse med folkmajoritetens vilja – kan på kort sikt omöjliggöras av en främmande maktsockupation. Därför måste det finnas medel för Sveriges folk att kunna hävda sitt nationella oberoende.

I dag har de traditionella militära hotbilderna i Europa i många avseenden upplösts genom förhandlingar, avtal och diplomatiska erkännanden. Trots detta är den svenska krigsmakten uppbyggd efter samma modell som stormakternas och inriktad på att verka enligt de hotbilder som målades upp under det kalla krigets period.

De mål som ställts upp för att t. ex. förhindra en invasion är helt realistiska. Det är en illusion att tro att Sverige skulle kunna besegra en stormaktsarmé med en krigsmakt, organiserad enligt samma struktur som stormaktens. Det innebär att man för striden på den anfallande stormaktens villkor.

Det vietnamesiska folkets framgångsrika kamp mot som mest 500 000 amerikanska soldater med enorma tillgångar av moderna förstörelsemedel visar styrkan hos ett försvar som byggts upp i nära anslutning till det egna landets och folkets särskilda förutsättningar. Segern har vunnits med hjälp av en internationell opinion och hjälp från de socialistiska länderna, men det avgörande har hela tiden varit det vietnamesiska folkets uthållighet och folkförsvarets slagkraft. Exemplet Vietnam visar riktigheten i de teser om folkförsvaret som vänsterpartiet kommunisterna under många år som enda parti förespråkade i den svenska riksdagen.

Den svenska militärapparaten är en del av statsapparaten och har en samhällsbevarande funktion. Den är auktoritär och odemokratisk. En svensk försvarsmakt måste få en sådan uppbyggnad att den inte kan användas

mot arbetarklassens strävan efter ett rättvisare samhällssystem eller i andra sammanhang utnyttjas för reaktionära syften mot en folkmajoritets vilja.

Allmän värnplikt är inte i sig ett tillräckligt skydd mot att krigsmakten kan användas mot folkmajoriteten. Det auktoritära systemet inom militärapparaten och möjligheterna till isolering av de värnpliktiga kan i ett skärpt läge utnyttjas av en beslutsam minoritet med stora ekonomiska resurser och ideologisk förankring inom officerskåren. Värnpliktsarmén och den långa borgerligt demokratiska traditionen var inte ett tillräckligt skydd mot den reaktionära militärkuppen i Chile 1973.

Ett folkförsvar under strikt demokratisk kontroll på lokal nivå skulle bli väsentligt svårare att använda mot folkliga meningsyttringar och manifestationer.

Vänsterpartiet kommunisterna kräver en ny försvarsordning som dels skulle kunna ge vårt land ett effektivare skydd, dels skulle bli betydligt billigare.

Den nuvarande militärordningen är i stort sett uppbyggd efter samma modell som stormakternas. Men den modellen tar en orimligt stor del av landets resurser i anspråk för militära ändamål.

Av bilaga 6 till budgetpropositionen framgår att regeringen förutsätter en fortsatt kraftig höjning av anslagen. Under föregående budgetår uppgick anslaget till 8 374,9 milj. kr. Nu föreslås en uppräknings av militäranslaget med hela 1 406,6 milj. kr. mer än för budgetåret 1974/75. Dessutom är det ett känt faktum att bakom andra poster i statsbudgeten döljs utgifter för militära ändamål. De verkliga militärkostnaderna är i själva verket större än de 9 781 milj. kr. som föreslås för budgetåret 1975/76.

De enorma militärkostnaderna binder resurser som skulle kunna användas till sociala ändamål, till bostadsbyggande, utbildning, kultur, fredlig forskning osv.

Få länder i världen satsar så mycket som Sverige på militära ändamål. Av en tabell om militärkostnaderna i vissa länder, hämtad ur *Military Balance 1973-74*, som utges av the International Institute for Strategic Studies, London, framgår att Sverige intar en framträdande plats när det gäller militärkostnader per capita. USA toppar tabellen med 399 dollar per capita, Sverige kommer tvåa med 184 dollar per capita.

Det är en orimlig placering för det neutrala Sverige. För storkapitalet är krigsmaterielindustrin en ytterst lönsam affär, och dess företrädare använder sig också av alla påtryckningsmedel för att förhindra en sänkning av beställningarna. Spelet kring Viggen är ett belysande exempel på detta. Regeringens eftergifter inför kraven från borgerligt, storkapitalistiskt och militärt håll har drivit upp vårt lands militärutgifter till en nivå som varken rimmar med vårt lands neutrala roll eller det nya läge som har inträtt i Europa.

Den svenska militärapparatsens nuvarande uppbyggnad kommer att innebära fortsatt stegring av militärkostnaderna. Detta är ett av skälen till

vpk:s krav om ny militärordning.

Det andra skälet är att trots de väldiga militärutgifterna ger vår nuvarande försvarsuppbyggnad inget verkligt skydd. Vi anser att den nuvarande militära målsättningen för att hindra en eventuell invasion är orealistisk. Det vore en illusion att tro att Sverige skulle kunna bjuda en stormakt spetsen på dennas villkor och med en försvarsorganisation av i princip samma struktur. Tvärtom skulle den nuvarande försvarsorganisationen snabbt kunna slå ut av en överlägsen angripare. På senare år har samma bedömning gjorts av ledande svenska militärer, t. ex. av generalmajor Nils Sköld i debattskriften "Värnplikt och folkförsvar". I likhet med vänsterpartiet kommunisterna anför generalmajor Sköld befrielsekriget i Vietnam och USA:s väldiga förluster i anfallskriget mot det vietnamesiska folket som argument för folkförsvarets effektivitet i kampen mot en topprustad och materiellt överlägsen fiende.

Erfarenheterna från den folkliga frihetskampen från skilda länder bör ha sin givna plats i den svenska försvarsdiskussionen. Vänsterpartiet kommunisterna anser att allt – inte bara kostnadsaspekten – nu talar för en radikal omläggning av svensk försvarspolitik.

Ett folkförsvar av den typ som kommunisterna avser är ett defensivt försvar, uppbyggt för att slå vakt om vårt lands neutralitet och självständighet. Det måste bestå av ett gränsförsvar med erforderlig teknisk utrustning, där tyngdpunkten lagts på robotvapen vars effektivitet visats bl. a. i Vietnam och i kriget i Mellersta Östern 1973.

Huvudstyrkorna för djupförsvaret måste bestå av lokala enheter och mobila förband som tillsammans kan förhindra omfattande ockupation, som irriterar och förstör en eventuell angripares förläggningar, förhindrar transporter och som gör den militära ockupationen allt för kostsam och besvärlig att upprätthålla. FNL:s framgångsrika kamp i Sydvietnam är ett bra exempel på vad ett folkförsvar innebär.

Ett svenskt försvar av den typ som här skisseras innebär bl. a. att det oerhört dyra flygvapnets roll kan begränsas. Därom skriver generalmajor Sköld i en artikel i Arbetet 13/3 bl. a. följande:

"Under de senaste striderna i Mellersta östern har verkan av luftvärnsrobotar och pansarvärnsvapen varit aktningvärd och visar dessa vapens växande betydelse. Oktoberkriget bör därför vara en 'väckarklocka'. Det är inte osannolikt att en vändpunkt har inträffat. Stridsvagnar och flyg är naturligtvis fortfarande viktiga vapen, men de behärskar inte stridsfältet på samma sätt som tidigare. Ändå var det här fråga om 60-talets robotar."

Även den militära utvecklingen ger alltså nya argument för ett radikalt försvarspolitiskt nytänkande. Ett svenskt försvar av den modell som vpk skisserar skulle ställa sig betydligt billigare än den nuvarande kopian av stormakternas militärapparat. Den skulle stå väl i överensstämmelse med den svenska arbetarklassens intressen. Det offensiva draget i den nuvarande militärapparatens uppbyggnad skulle försvinna. Vi skulle få ett effektivare och billigare försvar.

Med hänvisning till det anförda föreslås

1. att riksdagen uttalar sig för en ny försvarsordning byggd på folkförsvarets principer,
2. att riksdagen hos regeringen begär att den tillsatta försvarsutredningen i tilläggsdirektiv får i uppdrag att grundligt utreda konsekvenserna av en försvarsordning byggd på folkförsvarets principer,
3. att riksdagen uttalar sig för en etappvis nedtrappning av militärutgifterna under den kommande femårsperioden med minst 1 miljard kr. om året.

Stockholm den 27 januari 1975

C.-H. HERMANSSON (vpk)

EIVOR MARKLUND (vpk)

LARS WERNER (vpk)

i Tyresö

NILS BERNDTSON (vpk)

GUSTAV LORENTZON (vpk)